

Voorstelling van de gelegenheidspublicatie over de historiek van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent met indices op alle publicaties

Hilde DE RIDDER - SYMOENS

Mijnheer de Gouverneur, Mijnheer de Burgemeester, Mijnheer de Prodecaan van de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte.

Het is gelukt. Op de honderdste verjaardag van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent die vandaag feestelijk gevierd wordt, ligt hier de geschiedenis van de Maatschappij tesamen met een ontsluiting van haar publikaties voor, als deel 18 van haar Verhandelingen. En wat meer is, bij deze gelegenheid hebben we de Verhandelingen in een nieuw kleedje gestoken. Eindelijk, zullen de meesten onder u zeggen. Slechts de verstokte traditionalisten zullen betreuren dat de bruine poreuze kaft net niet zijn vijftigste verjaardag heeft gehaald.

Om eerst met de kaft voort te gaan : deze werd ontworpen door mevrouw De Vreese van het Centrum voor Kunst en Cultuur van de stad Gent (Sint-Pietersabdij). De kleuren zijn door het bestuur van de Maatschappij gekozen. Ik zeg wel kleuren, want ook de eerstvolgende Handelingen zullen in een nieuwe jas verschijnen. De voor de handelingen gekozen kleurencombinatie zult u kunnen bewonderen bij ontvangst van het eerstvolgende exemplaar.

Enige jaren geleden hebben we professor Van Eenoo bereid gevonden om de geschiedenis van de Maatschappij op de lijst van licentiaatsverhandelingen van de vakgroep Nieuwste Geschiedenis te zetten. Student Michiel Berckmoes, thans in Portugal verblijvende, heeft zich aangemeld. In 1990 is hij met succes afgestudeerd op deze Verhandeling. Uiteraard kon hij toen het onderzoek nog niet tot 1993 laten lopen. Voor deze publicatie heeft hij na zijn afstuderen de thesis omgewerkt en aangevuld.

Het boek is een boeiend relaas geworden over de achtergronden van het ontstaan van de '*Cercle archéologique et historique de Gand*', en over zijn verdere evolutie. Zoals Marc Reynebeau terecht heeft opgemerkt in zijn zopas verschenen recensie in Knack, betreft het hier een mooi stukje mentaliteitsgeschiedenis. Mede door de luchtige en zeer persoonlijke stijl van

HILDE DE RIDDER-SYMOENS

de auteur kunnen we voor de eerste periode, tot aan de eerste wereldoorlog, als het ware een blik in de keuken van de jonge vereniging werpen of liever in de vergaderruimte. Dank zij ondermeer de notulen van de vergaderingen die in het Bulletin gepubliceerd werden, kon de heer Berckmoes nauwgezet stichting en eerste werkingsjaren reconstrueren. Voor de periode nadien waren er minder bronnen voorhanden. Het is opvallend dat de Maatschappij als historische vereniging weinig aandacht heeft besteed aan haar eigen archief. Voor de periode na Wereldoorlog II kon de auteur dan wel weer beschikken over correspondentie. Maar zoals wel meer gebeurt in soortgelijke verenigingen, zeker als de meeste bestuursleden dezelfde werkplek frequenteren, wordt er niet zoveel gecorrespondeerd. De heer Berckmoes heeft dan ook gebruik moeten maken van andere bronnen in het stadsarchief; ondermeer voor het opstellen van het biografisch repertorium van alle bestuursleden uit deze honderd jaar heeft hij veel zoekwerk gedaan. Wat me in verband met het bestuur is opgevallen, is het kleine aantal voorzitters dat de Vereniging gehad heeft, vijf in honderd jaar. Baron August de Maere d'Aertrycke is zeven jaar voorzitter geweest, van 1893 tot 1900 ; nadien kwam kanunnik Gabriel van den Gheyn. Hij is in functie gebleven tot 1953. Zijn opvolger professor Hans van Werveke, van wie we zeer gelukkig zijn hier zijn kinderen te kunnen begroeten, was voorzitter tot 1974. Erevoorzitter Siegfried De Laet, in ons midden, heeft de Maatschappij geleid tot in 1990. Hoe lang de huidige voorzitter aanblijft is een open vraag.

Enkele goed gekozen foto's, waar het Gentse stadsarchief en de Stedelijke Commissie voor Monumenten en Sites van de stad Gent voor gezorgd hebben, maken het boek nog levendiger.

Uit het verhaal blijkt dat dank zij acties van leden van de Maatschappij heel wat oude gebouwen in de Kuip van Gent bewaard zijn, te beginnen met het Gravensteen waar alles om begonnen is. Van actiegroep evolueerde de Maatschappij naar een geleerd genootschap dat zich tot doel had gesteld het verleden van de stad Gent in publikaties te reconstrueren. Wat de bestuursleden, de leden en andere auteurs in die honderd jaar hebben gepubliceerd is toegankelijk gemaakt door Marc Struyfs. Als eindwerk aan de Stedelijke Technische Leergangen voor Bibliotheekwezen en Documentaire Informatiekunde te Antwerpen heeft Marc Struyfs indices gemaakt op het Bulletin en de Handelingen van de Maatschappij tot in 1990. Het voorstel voor dit eindwerk kwam van ons medelid Erwin Pairon, docent aan hogervermelde school.

Eerst geeft de auteur een lijst van de artikels - 456 in totaal, alfabetisch op auteursnaam. Vervolgens heeft hij een uitgebreide index met trefwoorden samengesteld. Iedereen die met de Gentse of Vlaamse geschiedenis bezig is zal de auteur hier zeer dankbaar om zijn. Het wordt nu kinderspel om voor

VOORSTELLING HISTORIEK VAN DE 'MAATSCHAPPIJ'

een onderwerp na te gaan wat de Maatschappij daarover gepubliceerd heeft. Dat kan gaan over bestiaaria (een artikel), over de gebroeders Van Eyck (13 publicaties) of over de romantiek als politieke stroming (een bijdrage).

Het bestuur is beide auteurs dankbaar dat ze zich aan de termijnen hebben gehouden, zodat we deze verhandeling ter afsluiting van deze academische zitting kunnen voorstellen en aanbieden aan de eregenodigden van deze viering.